

PROJECTES. La Marta i la Jordina promouen un mercat solidari, el Pol col·labora amb la TV de Mataró i amb una ONG i la Mar milita als joves d'ICV.

socials i religioses gairebé el seu estil de vida. Amb només disset anys porta un grup de joves de la paròquia de Sant Josep de Mataró, dirigeix una secció d'un programa de televisió, és monitor durant els estius, col·labora i participa en dues ONGs d'àmbit local i fa de corrector d'una revista solidària. "El pitjor o millor de tot plegat és que mai tinc un no com a resposta", explica somrient. El Pol fa primer de comunicació audiovisual i se li fa difícil calcular la quantitat d'hores que destina als nombrosos projectes socials als quals s'ha vinculat. "Vaig començar als 14 anys i des d'aleshores no he parat", explica. "Tenia temps i un cuquet interior que em cridava a moure'm". I afegeix: "Probablement l'interès m'ha vingut de casa, on sempre he vist els pares participant en diverses causes, però també de l'escola i les mateixes entitats, que m'han obert la porta i m'han fet confiança". Ara, amb uns quants anys d'experiència i un bon domini de la xarxa

associativa de la capital del Maresme, el Pol reivindica la necessitat que els joves entrin a formar part de les entitats, on "falta renovació i aire nou, perquè la majoria de gent pensa en la perspectiva dels anys vuitanta o noranta". La responsabilitat, diu, és mútua: "Que els adolescents es moguin, però també que es faci confiança en la gent jove i es deixin de banda els estereotips", apunta el Pol.

Una causa política

A diferència del Pol, que es mostra decebut per la classe política "fins que -justifica- no deixin de fer demagogia", la Mar, el Yago i l'Adrià no tenen complexos a l'hora de defensar els seus ideals a través de la política. Són adolescents i excepte el Yago, que ja ha fet els divuit, la resta encara no poden votar tot i que participen activament en les activitats organitzades al seu barri o municipi.

"Formar part de les JERC (les Joventuts d'Esquerra Republicana de Catalunya) em fa sentir feliç", expressa Adrià Martínez. Té 16 anys, viu a la Garriga i fa mig any mal comptat que forma part de les Joventuts d'Esquerra, en les quals col·labora amb els actes locals, les enganxades de cartells, les festes i les xerrades. "Penquem molt però val la pena. És a partir de la força local que tindrem més força nacional. Si ens unim, tot és possible", expressa.

Educant en un entorn familiar compromès, l'Adrià reconeix que són pocs els joves de la seva edat que es mouen en altres entorns que no siguin els de la colla d'amics de l'institut: "En general, la gent és molt gandula. Només queden per fumar! A mi, en broma, em diuen *el jerqui* perquè sempre em veuen amunt i avall amb coses del partit", explica rient. Per al seu pare, el Santi, la

militància de l'Adrià a les JERC s'ha de percebre com "una cosa positiva de la qual segur que treu profit", explica. "A diferència de la nostra generació, ells tenen molt assumida la democràcia directa. Només cal escoltar-los en una discussió a taula. És sorprenent", expressa.

A poc quilòmetres d'on viu l'Adrià, a Barcelona, la Mar i el Yago també treballen voluntàriament per a les respectives formacions polítiques. Amb 16 anys, Mar Fernández forma part de les Joventuts d'ICV, el partit en què militen els seus pares i que té ganes de descobrir per ella mateixa: "A casa m'han influenciat, però tenim maneres diferents d'expressar i pensar en la política. Al partit m'hi he acostat jo sola, sense cap amig. L'objectiu és aprendre sobretot en l'àmbit de la immigració, i si puc, estudiar polítiques a la universitat", explica.

Factors externs

A Yago Fernández, la militància a les joventuts del Partit Socialista de Catalunya (PSC) no li ha vingut per la família, sinó per la influència d'un amic que li va explicar què hi feien. "Cada setmana hi vaig i discutim de qualsevol qüestió d'àmbit social i polític que ens afecti. És des de la política que s'han de canviar les coses i que encara podem canviar-les", afirma. Estudiant universitari de matemàtiques i d'administració i direcció d'empreses, confia en el sentit de la seva militància, perquè "el compromís dels joves és el futur!". exclama convençut. "El cuquet de tot plegat em va sorgir arran de veure les notícies a la tele, llegir el diari i escoltar la ràdio. No em podia quedar a casa sense fer res i vaig decidir moure'm", i conclou: "Si els joves ens movem estic convençut que les coses canviaran".

'Fènix 11-23'
Inspirat en fets reals

Éric Bertran encara recorda amb emoció aquella nit del 2004 quan trenta guàrdies civils de la brigada antiterrorista de Madrid van entrar a casa seva acuant-lo de terrorista informàtic. Tenia només 14 anys i havia creat una web inspirada en Harry Potter per defensar el català. La història ha inspirat el film *Fènix 11-23*, que es començarà a rodar al novembre i que dirigeixen Joel Joan i Sergi Lara.

L'explorador reprimit

Jaume Funes

El Codi Penal dóna poder però no autoritat

Quan definim l'educació dels adolescents en relació amb els conflictes i les violències fem servir dues idees: tenir autoritat no és tenir poder sinó aconseguir l'ascendència; ells i elles ho accepten quasi tot dels adults menys la hipocresia i la incoherència. D'altra banda, en una societat sana es pensa que el Codi Penal ha de ser l'últim instrument per resoldre les conductes no acceptables i cal fer-ho servir tan poc com es pugui. No resumeixo les tres idees perquè aquests dies tinguem alguna nova tensió adolescent sinó perquè, després de diversos conflictes escolars amb pares i mares, les autoritats educatives han posat en marxa una modificació legal perquè es reconeixin com a autoritat pública tots els mestres i professors. Molts anys d'adolescències i de tensions amb el sistema penal fan que es disparin totes les meves alarmes cada vegada que les autoritats el fiquen a l'escola.

Educativament parlant, el que intentem mantenir o recuperar és que el mestre o professor que s'ocupa del nostre fill o filla tingui autoritat. Això significa que el pare o la mare li reconeixen unes qualitats humanes i professionals que fan confiar-li el seu infant o adolescent perquè esdevingui una part molt important de l'acompanyament educatiu que necessita. També significa que l'infant o l'adolescent reconeix en el seu mestre una persona que reuneix dues característiques: es preocupa per la seva persona i té un conjunt de sabers científics i vitals que li poden ser útils per créixer i aprendre. Construir i reconèixer l'autoritat és, per tant, una actuació destinada a construir l'ascendència: el reconeixement de la seva vàlua i el permís perquè es fiqui en la nostra vida, influeixi en els infants i els acompanyi. Ara, però, sembla que construir l'autoritat és distribuir galons per fer quadrar els pares. No cal pensar a construir la confiança.

Mediar per resoldre conflictes

Fa molts anys que en moltes escoles de Catalunya funcionen programes de mediació. Eduquem l'alumnat sobre la idea que els conflictes es poden resoldre positivament sense que calgui la violència, o que tot s'acabi amb el compliment d'una sanció. A més, algunes escoles gestionen els problemes de convivència cercant mesures de reparació o d'ajuda a d'altres que suposin la implicació de l'alumnat en la vida de la comunitat que altera. Ara resulta que això només val per als nois i noies. No serveix per al professorat ni per als pares i mares. És igual si l'alumnat s'adona de la nostra hipocresia i deixa de creure que paga la pena conviure.

La nova consideració d'autoritat pública no té cap altra funció que modificar la sanció penal quan algú agredeix, de qualsevol manera, el professorat. Així, podem tenir un autèntic judici i una pena de presó per imposar. Estem en un país molt aficionat a fer legislació emocional, a canviar les lleis i a recórrer al Codi Penal quan una dificultat singular s'escapa a les nostres previsions. Sabem perfectament que el codi serveix de ben poca cosa i coneixem que és un mal aliat educatiu. Tanmateix canvien la llei perquè, ens diuen, farà por i dissuadirà. Ara sembla que una actuació més dura de jutges i fiscals produirà la recuperació de l'autoritat educativa perduda. En la meua tasca professional en centres de protecció de menors comprovo com no és infreqüent que un educador sigui agredit. Normalment aquest professional, abans de presentar una denúncia, pregunta primer en quina mesura això serà útil en l'educació del menor i com podrà controlar o aplicar una intervenció penal que s'escaparà de les seves mans. Per què les autoritats educatives no fan el mateix? El noi o la noia seguiran a l'escola. Els pares hauran de ser confiats algun dia. Ajudarà poder demanar dos anys de presó en lloc d'uns mesos? Tenim un problema d'ascendència educativa de l'escola i de desconfiança absurda de les famílies en el professorat que va molt més enllà dels conflictes durs puntuals. Una realitat en què, fora de la demagogia, ben poca cosa pot fer endurir la llei penal.

Jaume Funes és psicòleg, educador i periodista

